

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Kineziološki fakultet Osijek

**IZVJEŠĆE PROVEDENOG ISTRAŽIVANJA
O ZADOVOLJSTVU NASTAVOM I MENTALNOM ZDRAVLJU
STUDENATA KINEZIOLŠKOG FAKULTETA OSIJEK**

Osijek, 2022.

1. UVOD

Studiranje za vrijeme pandemije korona virusa utjecalo je na obrazovanje mladih. Nastava se vrlo često održavala na daljinu, pri čemu su studenti bili oslobođeni resursa za učenje i vremenskih ograničenja. Stoga su obrazovne ustanove bile obvezne organizirati aktivnosti za studente, pripremati nastavne sadržaje, zadavati, pregledavati i ocjenjivati zadatke, a također i provjeravati znanje. Obveza nastavnika pri tome je održavati interaktivnu komunikaciju i osigurati poticajno obrazovno okruženje.

Osim na aspekte obrazovanja, zabilježeni su različiti utjecati na fizičko i mentalno zdravlje ljudi. Općenito gledajući, studenti predstavljaju rizičniju skupinu po pitanju mentalnog zdravlja. Za vrijeme pandemije se pokazalo kako je došlo do narušenih socijalnih i obrazovnih aspekata u životima studenata. Također su zabilježene povišene razine usamljenosti i depresivnosti, uz prisutnost negativnih emocija. Pri tome su žene pod većim rizikom za pojavu anksioznosti i depresivnosti.

Tijekom razdoblja pandemije nastava se na Kineziološkom fakultetu Osijek održavala na različite načine, u skladu s važećim preporukama Ministarstva znanosti i obrazovanja i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o epidemiološkim mjerama i preporukama za odgojno-obrazovne ustanove.

Istraživanje o zadovoljstvu različitih aspekata studiranja i mentalnom zdravlju studenata kineziologije provedeno je u svrhu ispitivanja i praćenja te unaprjeđenja i osiguranja kvalitete visokog obrazovanja.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj provedenog istraživanja bio je ispitati načine održavanje nastave tijekom pandemije te zadovoljstvo studiranjem u tom periodu. Osim toga, ispitana je razina zabrinutosti studenata o različitim područjima života. Zbog prepoznatih negativnih učinaka pandemije na mentalno zdravlje, ispitana je i razina općeg mentalnog zdravlja studenata kineziologije.

3. METODA

U istraživanju je sudjelovalo ukupno 115 studenata preddiplomskog i diplomskog studija Kineziološkog fakulteta Osijek, u dobi od 18 do 26 godina (57.4% studenata i 42.6% studentica). Sudionicima je objašnjena svrha istraživanja koje je bilo dobrovoljno i anonimno. Istraživanje je provedeno tijekom akademske 2021./2022. godine.

Oblikovan je upitnik kojim su prikupljena sociodemografska obilježja studenata i ispitani načini održavanja nastave i zadovoljstvo različitim oblicima nastave na daljinu – predavanjima, seminarima i vježbama. Prikupljeni su podaci o razini zabrinutosti pomoću različitih tvrdnji kojima se ispitivala zabrinutost o osobnom fizičkom i mentalnom zdravlju, studiranju, budućem obrazovanju, osobnim financijama, budućoj karijeri, odnosima s bliskim osobama, korona pandemiji i drugim krizama, slobodnim aktivnostima, putovanjima. Također je primijenjen Kratki upitnik mentalnog zdravlja (MHI-5, Slišković, 2020) koji predstavlja opću mjeru pozitivnih i negativnih aspekata mentalnog zdravlja.

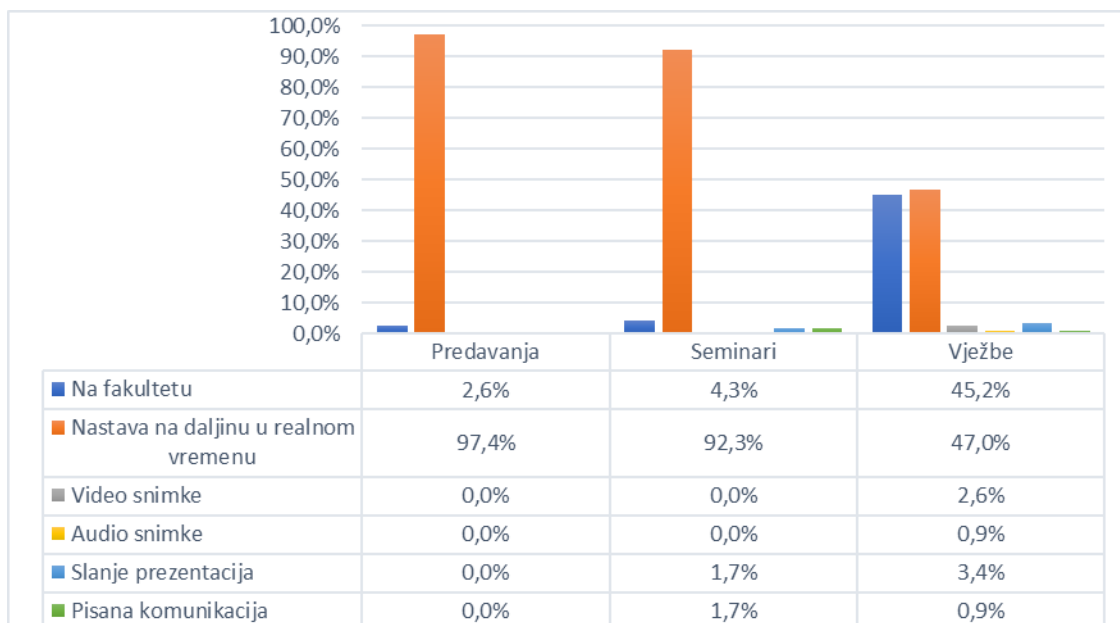
4. REZULTATI

Učestalost održavanja različitih metoda i oblika nastave

Učestalost održavanja različitih metoda i oblika nastave - predavanja, seminara i vježbi prikazana je na slici 1. Predavanja (97.4%) i seminari (92.3%) su se uglavnom održavali putem nastave na daljinu u realnom vremenu. Međutim, vježbe su se podjednako održavale u realnom vremenu na fakultetu (45.2%) i putem nastave na daljinu u realnom vremenu (47%). Navedeno pokazuje kako se nastava na Kineziološkom fakultetu Osijek uglavnom održavala u obliku nastave na daljinu u realnom vremenu, no praktične vježbe su se u velikoj mjeri održavale na fakultetu, u dvoranama i na sportskim terenima.

Slika 1

Načini održavanja nastave – predavanja, seminari i vježbe

Zadovoljstvo studenata različitim metodama i oblicima nastave

Različiti su načini na koje je moguće održavati nastavu na daljinu – u realnom vremenu u obliku videokonferencije, slanjem video snimki nastave koje nisu u realnom vremenu, slanjem audio snimki koje nisu u realnom vremenu, slanjem prezentacija studentima te kroz pisanu komunikaciju, putem razgovora, foruma i slično. Studenti su procijenili u kojoj mjeri su zadovoljni različitim metodama i oblicima nastave na daljinu. Dobiveni rezultati prikazani su u tablici 1.

Tablica 1

Zadovoljstvo održavanjem predavanja tijekom nastave na daljinu

	u potpunosti sam nezadovoljan/na	nezadovoljan/na	niti zadovoljan/na, niti nezadovoljan/na	uglavnom zadovoljan/na	u potpunosti zadovoljan/na	nije se odvijao ovaj oblik nastave	<i>M</i>	<i>SD</i>
	%	%	%	%	%	%		
Nastava na daljinu u realnom vremenu	5.2	6.1	17.4	36.5	34.8	0	3.90	1.11
Video snimke nastave koje nisu u realnom vremenu	7.0	7.8	23.5	18.3	12.2	31.2	2.27	1.83
Audio snimke	8.7	6.1	23.5	11.3	9.6	40.8	1.84	1.81

nastave koje nisu u realnom vremenu									
Slanje prezentacija studentima	4.3	8.7	11.3	29.6	44.4	1.7	3.96	1.26	
Pisana komunikacija (forumi, online razgovori)	7.0	7.0	20.8	20.0	33.9	11.3	3.33	1.68	

Studenti su izvijestili kako su u najvećoj zadovoljni predavanjima na daljinu koja se održavala u realnom vremenu u obliku videokonferencija, na način da su imali video i audio informacije te mogli ostvarivati direktnu interakciju i komunikaciju s nastavnicima. Preko 70% studenata u potpunosti je i uglavnom zadovoljno ovim oblikom nastave (tablica 1). Studenti su također vrlo zadovoljni prezentacijama i materijalima potrebnima za predavanja koje su im nastavnici slali tijekom nastave na daljinu – 74% studenata je u potpunosti je i uglavnom zadovoljno. Može se istaknuti kako su nastavnici u puno manjoj mjeri studentima slali video i audio snimke koje nisu u realnom vremenu. Preko polovine studenata je u potpunosti je i uglavnom zadovoljno i pisanom komunikacijom koju su ostvarivali s nastavnicima. Potrebno je naglasiti da su nastavnici uglavnom koristili ne samo jedan, nego istodobno više navedenih načina na koje su održavali nastavu i komunicirali sa studentima.

Tablica 2

Zadovoljstvo održavanjem seminara tijekom nastave na daljinu

	u potpunosti nezadovoljan/na	nezadovoljan/na	nići zadovoljan/na, nići nezadovoljan/na	uglavnom zadovoljan/na	u potpunosti zadovoljan/na	nije se odvijao ovaj oblik nastave	<i>M</i>	<i>SD</i>
	%	%	%	%	%	%		
Nastava na daljinu u realnom vremenu	3.4	7.0	13.9	39.1	35.7	0.9	3.94	1.11
Video snimke nastave koje nisu u realnom vremenu	4.3	7.8	21.7	16.7	7.8	41.7	1.90	1.82
Audio snimke nastave koje nisu u realnom vremenu	5.2	8.7	20.9	14.8	4.3	46.1	1.66	1.73
Slanje prezentacija	3.5	4.3	12.2	30.4	39.2	10.4	3.66	1.61

studentima									
Pisana komunikacija (forumi, online razgovori)	3.5	7.0	15.7	33.0	27.8	13.0	3.36	1.65	

Studenti su također najzadovoljniji održavanjem seminara u obliku videokonferencija u realnom vremenu (gotovo 75% studenata je u potpunosti i uglavnom zadovoljno). Oko 70% studenata je u potpunosti i uglavnom zadovoljno prezentacijama koje su im nastavnici slali za rad na seminarskoj nastavi, a preko 60% ih je u potpunosti i uglavnom zadovoljno pisanom komunikacijom koju su ostvarivali s nastavnicima. U puno manjoj mjeri su se koristile audio i video snimke kao način održavanja nastave na daljinu, pa je samim time manje i zadovoljstvo takvim metodama održavanja nastave (tablica 2).

Tablica 3

Zadovoljstvo održavanjem vježbi tijekom nastave na daljinu

	u potpunosti sam nezadovoljan/na %	nezadovoljan/na %	nići zadovoljan/na, nići nezadovoljan/na %	uglavnom zadovoljan/na %	u potpunosti zadovoljan/na %	nije se odvijao ovaj oblik nastave %	<i>M</i>	<i>SD</i>
Nastava na daljinu u realnom vremenu	5.2	7.0	21.7	23.5	25.2	17.4	3.04	1.76
Video snimke nastave koje nisu u realnom vremenu	6.1	4.3	25.2	14.8	9.6	40.0	1.97	1.84
Audio snimke nastave koje nisu u realnom vremenu	6.1	6.1	25.2	9.6	5.2	47.8	1.58	1.71
Slanje prezentacija studentima	5.2	2.6	19.1	27.0	28.7	17.4	3.19	1.79
Pisana komunikacija (forumi, online razgovori)	5.2	3.5	21.7	22.6	21.7	25.3	2.77	1.89

Budući da su studenti izvijestili kako su se vježbe u puno većoj mjeri održavale na fakultetu, jasno je da su se ostali načini održavanja nastave na daljinu odvijali u puno manjoj

mjeri nego predavanja i seminari (tablica 3). Međutim, potrebno je naglasiti kako je gotovo polovina studenata u potpunosti i uglavnom zadovoljna nastavom u realnom vremenu putem videokonferencija, prezentacijama koje su dobivali od nastavnika za vježbe, kao i međusobnom pisanom komunikacijom.

Mentalno zdravlje studenata s obzirom na spol

Prikupljeni su podaci i ispitane razlike u psihološkom distresu studenata i studentica. Dobiveni podaci prikazani su u tablici 4. Viši rezultat ukazuje na manju razinu distresa.

Tablica 4

Psihološki distres s obzirom na spol

	Studenti		Studentice		<i>t</i>	<i>Cohen's d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
Anksioznost	4.29	1.18	3.67	0.94	2.99**	0.58
Pozitivne emocije	4.06	0.97	3.57	1.00	2.63**	0.50
Depresivnost	4.65	1.28	3.98	1.07	2.98**	0.57
Emocionalna kontrola	4.97	1.24	4.63	1.16	1.47	-
Sreća	4.56	1.08	4.14	1.08	2.05*	0.39
Ukupno mentalno zdravlje	70.12	18.09	60.00	16.06	3.11**	0.59

Napomena. ** $p \leq .01$, * $p < .05$

Značajne razlike dobivene su za gotovo sve aspekte mentalnog zdravlja između studenata i studentica kineziologije. Studenti izvještavaju o značajno ukupno boljem mentalnom zdravlju ($M_M = 70.12$, $SD_M = 18.09$) u odnosu na studentice ($M_{\bar{z}} = 60.00$, $SD_{\bar{z}} = 16.06$). Također, studenti iskazuju znatno manje anksioznosti i depresivnosti te više pozitivnih emocija i sretniju su nego studentice za vrijeme pandemije.

Zabrinutost studenata tijekom pandemije

U sklopu istraživanja ispitana je i razina zabrinutosti studenata kineziologije različitim aspektima života. Dobiveni rezultati prikazani su u tablici 5.

Tablica 5

Zabrinutost studenata

	rijetko	ponekad	često	većinom	stalno	<i>M</i>	<i>SD</i>
	%	%	%	%	%		
Osobnom fizičkom zdravlju	34.8	33.9	19.1	7.8	4.3	2.13	1.11
Osobnom mentalnom zdravlju	38.3	23.5	19.1	7.0	12.2	2.31	1.36
Studiranju (predavanjima, seminarima, praktičnim vježbama)	20.9	33.0	28.7	8.7	8.7	2.51	1.17
Budućem obrazovanju	24.3	28.7	30.4	7.0	9.6	2.49	1.21
Osobnim financijama	20.0	28.7	31.3	10.4	9.6	2.61	1.19
Obitelji i odnosima s bliskim osobama	27.0	26.1	33.9	3.5	9.6	2.43	1.20
Budućoj karijeri	17.4	20.0	34.8	17.4	10.4	2.83	1.21
Covid-19 pandemiji ili sličnim budućim krizama	44.3	22.6	18.3	7.0	7.8	2.11	1.26
Slobodnim aktivnostima (sportskim i kulturnim aktivnostima, zabavama, druženju s prijateljima)	26.1	16.5	29.6	13.9	13.9	2.73	1.35
Putovanjima u inozemstvo	22.6	22.6	30.4	13.0	11.3	2.68	1.27

Studenti su u prosjeku umjereno zabrinuti za ispitivane aspekte života. U najvećoj mjeri ponekad ili često brinu o budućoj karijeri, slobodnim aktivnostima (sportskim i kulturnim aktivnostima, zabavama) i putovanjima u inozemstvo. S obzirom na pojavu pandemije kao stresne situacije, ohrabrujuće je što razina zabrinutosti studenata nije visoka.

5. ZAKLJUČAK

Prethodnih godina pandemija je u velikoj mjeri utjecala na promjenu načina obrazovanja studenata. Studenti kineziologije pohađali su nastavu uglavnom putem nastave na daljinu u realnom vremenu i na fakultetu. Navedeni načini održavanja nastave tijekom pandemije na Kineziološkom fakultetu Osijek pokazali su se najprimjerenijima i najslučajnijima nastavi u predavaonicama. Potrebno je naglasiti kako studenti kineziologije uglavnom nisu bili u obrazovno nepovoljnom položaju tijekom pandemije. Pažnju je potrebno usmjeriti i na mentalno zdravlje studenata, kao jednu od važnih odrednica funkcioniranja pojedinca. Značajnaražlika dobivena je u psihološkom distresu studenata i studentica, pri čemu studentice iskazuju više razine distresa. Dobiveni nalaz u skladu je s nalazima drugih istraživanja prema kojima sedosljedno pokazuje da su studentice pod većim rizikom od pojave anksioznosti, depresivnosti i usamljenosti tijekom pandemije. Studenti rizičniji za psihološki distres češće imaju poteškoća u prilagođavanju nastavi na daljinu u kontekstu akademskog uspjeha.

**Anketu provele: prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević i
Ivana Duvnjak, dipl. psihol.**

**Usvojilo: Povjerenstvo za unaprjeđenje i
osiguravanje kvalitete visokog obrazovanja**